

F. Lehár
•
**WESOŁA
WDÓWKA**

Operetka Wroclawska

OPERETKA WROCŁAWSKA

FRANZ LEHAR

WESOŁA
WDÓWKA

(Die lustige Witwe)
Operetka w dwóch częściach

PREMIERA ¹⁶ — czerwiec 1984

WŁADYSŁAW WIGURA — scenografia

HENRYK RUTKOWSKI — choreografia

DANIEL KUSTOSIK
— współpraca reżyserska

LEON LANGER — reżyseria

MARIA ORACZEWSKA-SKOREK — kierownictwo muzyczne

WESOŁA WDÓWKA

Libretto wg komedii
Henri Meilhaca „L'attaché de légation”
Victor Léon i Leo Stein

Przekład i opracowanie
Jerzy Jurandot
Józef Słotwiński

Reżyseria i inscenizacja
LEON LANGER

Kierownictwo muzyczne
MARIA ORACZEWSKA-SKOREK

Scenografia
WŁADYSŁAW WIGURA

Choreografia
HENRYK RUTKOWSKI

Współpraca reżyserska
DANIEL KUSTOSIK

FRANZ LEHAR

ZANIM WESOŁA WDÓWKA ZDOBYŁA ŚLAWĘ

EPIZOD PIERWSZY

Z początkiem maja 1891 roku odbył się w Wiedniu koncert gigant ku czci Johanna Straussa. Po koncercie pojawiły się delegacje, wygłaszano przemówienia, wręczano dary, w pewnej chwili na estradę wmaszerowało dwóch wyelegantowanych kapelmistrzów wojskowych, którzy salutując, w postawie na baczność wręczyli ogromny wieniec laurowy.

Jednym był Karl Komzak z 84. pułku piechoty, drugim był dwudziestojednoletni Franz Lehar z 25. pułku piechoty stacjonującego w Losonczu.

Strauss, wzruszony podziękował, podał im rękę, i choć nikt z trzech tysięcy obecnych nie doznał uczucia, iż asystuje przy historycznym wydarzeniu, jeden jedyny raz w życiu na krótką chwilę stanęli twarzą w twarz król walca i jego następcą tronu.

Po wspaniałym rozkwicie operetki za czasów Straussa, wdarli się na jej teren amatorzy i półamatorzy: właściciele stajen wyścigowych, rentierzy i giełdjarze, którzy „mogli sobie na to pozwolić”, kupcy, fabrykanci i adwokaci, którzy pragnęli przeczytać swoje nazwisko w gazetach, dziennikarze, aktorzy i nauczyciele muzyki, pełni nadziei, że zdołają wygrać wielki los na swej loterii — komponowanie operetek w Wiedniu stało się ulubionym zajęciem, namiętnością.

Zamożni dyletanci biegali po kawiarniach w poszukiwaniu libretta, płacąc wysokie sumy starym, sprawdzonym już, lub też młodym, utalentowanym librecistom, pozyskując sobie kapelmistrzów i profesorów konserwatorium jako anonimowych pomocników, obiecując zadłużonym i niewypłacalnym dyrektorom teatrów spore sumy za inscenizację, zasypując przyszłych głównych aktorów prezentami, wykorzystując wszelkie swe stosunki dla zapewnienia sobie dobrej prasy.

Operetka sięgnęła artystycznego, moralnego i społecznego dna.

W takiej oto sytuacji „podkasanej muzy” zjawia się w Wiedniu, w listopadzie 1899 roku Franz Lehar.

EPIZOD DRUGI

„Dążeniem moim i największym pragnieniem jest wyrobić sobie nazwisko” — wyznawał Lehar swojej matce.

Pierwszym jego sukcesem stał się walc „Złoto i srebro”, napisany na karnawałową redutę księżnej Metternich w „Sophien-salen”.

Znakomity zestaw jego programów koncertowych uczynił z Lehara uwielbianego przez publiczność dyrygenta, a walce sprawiły, iż uznano go niebawem za kompozytora rokującego w nowym pokoleniu wielkie nadzieje.

Od chwili pojawienia się w Wiedniu, Lehar pragnął również a może przede wszystkim, zdobyć opuszczony tron króla walca i operetki, za jakiego uważano Johanna Straussa. (Strauss zmarł w wiedniu 3.06.1899 roku).

Rozumiał doskonale, że dokonać tego może jedynie przy pomocy pierwszorzędnego librecisty. Znalazł takiego. Był nim Victor Leon, który jak głosi fama, miał zawsze dobre ucho i nosa do młodych talentów operetkowych.

Znając twórczość Lehara można by słowa jego uznać za ironiczne — „W operetkę wiedeńską wpadłem poniekąd na ślepo i bez żadnego przygotowania. Lecz niewiedza bardzo mi pomogła ponieważ dzięki temu mogłem wykształcić własny styl operetkowy” — styl który bez wątpienia odrodził wiedeńską operetkę z totalnego marazmu i w konsekwencji przyniósł takie arcydzieła tego gatunku jak m.in. „Hrabia Luxemburg”, „Wesoła wdówka”, „Cygańska miłość”, „Skowronek”, „Frasquita”, „Paganini”, „Carrewicz”, „Kraina uśmiechu”, „Giuditta”.

EPIZOD TRZECI

Pewnego popołudnia, roku 1904, librecista Leo Stein wszedł do wiedeńskiego mieszkania swego kolegi i przyjaciela Karola Lindaua by poszperać w jego zasobnej bibliotece.

Robił tak zawsze, gdy szukał nowego tematu do napisania jakiegoś libretta.

Wyciągnął kolejną komedię znanego już autora Henri Meilhaca zatytułowaną „L'attaché de légation”.

Z rosnącą przyjemnością czytał opowieść o niesłychanie bogatej wdowie, Madeleine von Palmer, która w Paryżu ma zostać przez posła, barona Scharpfa, wydana za mąż za attache hrabiego Prachsa, młodego światowca, aby majątek jej zachowany został dla ojczyzny, niewielkiego księstwa niemieckiego.

Victor Léon i Leo Stein przystąpili do pracy. Z niemieckiego księstwa zrobiono bałkańskie księstwo Pontevedro, z Madeleine — Hannę Gławari, z Prachsa — Daniła Daniłowicza, a dzięki znakomicie obmyślanej historii dawnych powiązań obojga zakochanych, niezbyt dobrze skonstruowana intryga komedii Meilhaca, przekształciła się w zwarte, solidne, akcją wypełnione libretto, które przekazali Ryszardowi Heubergerowi.

Heuberger rozpoczął komponowanie.

EPIZOD CZWARTY

W 1901 roku, po zgonie Adolfa Müllera, zwolniło się stanowisko dyrygenta popularnych programów Wiedeńskiego Towarzystwa Koncertowego, Lehar rozpoczął starania o nie, dopuszczony został do próbnego dyrygowania i poprowadził swój egzaminacyjny koncert w Volksgarten.

Na trybunie jury siedział z głosem decydującym profesor Ryszard Heuberger. Z dużą gorliwością zapisywał każdy błąd dyrygującego. Werdykt brzmiał: ...dysponuje dobrym przygotowaniem do muzyki klasycznej, zawodzi jednak przy współczesnym walcu.

Do identycznego wniosku doszedł Leo Stein, gdy trzy lata później Heuberger zagrał im świeżo ukończony pierwszy akt nowej operetki, która miała nosić tytuł „Wesoła wdówka”.

Zasługą Emila Steiningera, urzędnika magistrackiego o zamiłowaniach teatralnych pozostaje, iż przekazał on Leharowi i skłonił go do napisania na próbę muzyki do numeru „Głupi, głupi jeździec ten”. Był rok 1904.

Latem 1905 roku libretto i muzyka do nowej operetki Franza Lehara „Wesoła wdówka” zostały ukończone.

EPIZOD PIĄTY

Prapremiera 30 grudnia 1905 roku w Theater an der Wien stała się ogromnym sukcesem libretta, muzyki i gry aktorów.

Daniel Kustosik

OBSADA

Baron Mirko Zeta — **ZDZISŁAW SKOREK,**
poseł Ponteverdo
w Paryżu
Krzysztof Tysnarzewski

Walentyna — **JUSTYNA BIERNACKA,**
jego żona
Elżbieta Cieślawska,
Małgorzata Czichy,
Ewa Klaniecka

Hrabia Daniłło — **RYSZARD KLANIECKI,**
sekr. poselstwa
por. kawalerii
Daniel Kustosik

Hanna Gławari — **ELŻBIETA CIEŚLAWSKA,**
wdowa
Felicja Jagodzińska,
Felicja Warszawska-
-Teodorczyk

Kamil de Rosillon — **WOJCIECH HALICKI,**
Zbigniew Sass,
Stanisław Stelmaszek

Wicehrabia Cascada — **JERZY KROBICKI,**
Marian Ogorzelec

Raul St. Brioché — **JANUSZ KUJANEK,**
Krzysztof Pajączkowski

Kromow — **LEON LANGER,**
radca
Zdzisław Skorek

Olga — **EWA KAMBERSKA**
jego żona

Niegus — **ZBIGNIEW GOCMAN,**
kancelista
Wojciech Ziembolewski

Soliści baletu

Marta Bielńska, Stefania Kołodziejczyk, Danuta
Krasuska, Barbara Krobicka, Elżbieta Wojcie-
chowska, Kazimierz Kessler, Antoni Żydek, Julian
Zychowicz, Sławomir Cwikliński

CHÓR

asystent choreografa
STEFANIA KOŁODZIEJCZYK

korepetytorzy solistów
ANDRZEJ GAŚNIENIEC
DANIEL KUSTOSIK

kontrola tekstu
ALICJA GARYANTES
ELEONORA SZULC

BALET

kierownik baletu
KRYSTYNA DĄBROWSKA-MRÓZ

korepetytor baletu
MARIA SZADEJKO

dyrygują

MARIA ORACZEWSKA-SKOREK
BOGUSŁAWA ORZECZOWSKA

ORKIESTRA

PIOTR FERENSOWICZ
Kierownictwo i przygotowanie chóru

inspicjent
WANDA TOKARZ
pedagog ds. ruchu scenicznego
ALICJA SZESKA

TREŚĆ OPERETKI

CZEŚĆ PIERWSZA

W salonach poselstwa Pontevedry w Paryżu — wielkie przyjęcie z okazji urodzin księcia Pontevedry. Poseł baron Mirko Zeta podejmuje szampanem zaproszonych gości. Trapi go jednak treść depeszy jaką otrzymał z kraju — Hanna Gławari, wdowa po bankierze Pontevedry, jedyna spadkobierczyni 20 milionów dolarów, wyjechała do Paryża! Jej pieniądze muszą pozostać w księstwie. Minister skarbu poleca uważnie zająć się młodą wdówką.

Była jeszcze niedawno córką ubogiego dzierżawcy, wyszła za mąż za najbogatszego człowieka w księstwie, który... zmarł po ośmiu dniach małżeństwa. Zostawił ją — piękną, młodą i z milionami, a do tego wolną!

Baron Zeta nie raci czasu, wysyła jej zaproszenie na dzisiejsze przyjęcie i każe natychmiast sprowadzić młodego sekretarza poselstwa, sympatycznego utracjusza, hrabiego Daniłłę — on musi zająć się młodą wdówką.

Wieść o milionach ożywiła już niejednego Francuza, gotowego poświęcić się dla ojczyzny. Jedynie Kamil de Rosillon kocha się w Walentynie, żonie barona Zety.

Właśnie zjawia się Hanna. Panowie wrywają sobie karnet, zapisując się do wszystkich walców. Walentyna zaś podstawia jej i poleca Kamila, chcąc w ten sposób odwrócić od siebie ewentualne męzowskie podejrzenie o flirt.

Do salonu wtacza się Daniłło, sprowadzony przez kancelistę Niegusa, oczywiście z Maxima.

Rozmarzony wspomnieniami i zniewolony szampanem układa się do drzemki. W spaniu przeszkadza mu Walentyna, która szuka swojego wachlarza, na którym zgubne dla niej wyznanie miłosne napisał Kamil. Przeszkadza mu również Hanna. Okazuje się, że kiedyś tych dwoje łączyła wielka miłość. Na ich małżeństwem nie zezwolił jednak stryj Daniłły, nie życząc sobie, aby hrabia poślubił biedną dziewczynę z ludu. Ale teraz...

Daniłło oświadcza, że nigdy Hanna nie usłyszy z jego ust słowa kocham, aby nie znaleźć się w sytuacji łowcy posagów. Nie pomagają nawet nalegania barona Zety. Jedynie co może przyrzec baronowi to to, że nie dopuści do małżeństwa Gławari z obcokrajowcem.

CZEŚĆ DRUGA

W swych paryskich apartamentach Hanna przyjmuje gości. Daniłło sprytnym manewrem usuwa z drogi dwóch najgroźniejszych rywali St. Brioche'a i Cascade. Tymczasem baron Zeta wpada na trop nowej intrygi. Niegus doniósł mu, iż Kamil wcale nie kandyduje do ręki Hann, kocha bowiem jakąś inną, zamezną damę. Baron chce się koniecznie dowiedzieć kogo, nie wiedząc oczywiście, że chodzi o jego żonę.

Hanna przekonuje się, że Daniłło ją kocha i ona także go kocha. Nie umie jednak nakłonić go do wyznań miłosnych, chociażby takimi jakimi obsypuje Kamil Walentynę podczas spotkania w altance. Ich schadzkę podpatrzył Niegus, nie chce wpuścić do altanki zmierzającego tam barona. Baron każe obstarwić drugie wyjście. Niegus wyprowadza tym wyjściem Walentynę a na jej miejsce wprowadza Hannę. Baronowa jest uratowana. Natomiast Daniłło wścieka się widząc Hannę z Kamilem. Ona już wie jak sprowokować go do wyznania — ogłasza swoje zaręczyny z Kamilem. Wszyscy są zadowoleni, tylko osłupiały Kamil nie bardzo wie, o co chodzi. Daniłło nie wytrzymuje i opowiada o złośliwej księżniczce i rozgoryczonym księciu.

Nie przypuszcza, że Hanna zadbała nawet o to, by czuł się u niej jak w nocnym lokalu. Zainscenizowała przy pomocy Niegusa kabaret, sprowadzając nawet grizetki. Daniłło nie wytrzymuje i oświadcza Hannie, że zabrania wychodzić jej za Kamila. Daniłło z dumą oświadcza baronowi o wypełnieniu obowiązku, który zaczyna coś podejrzewać — Hanna broniła jego żony i to ona była z Kamilem w altance. Czuje się zwolniony z przysięgi małżeńskiej i oświadcza się o rękę Hanny.

Hanna wyjaśnia, że testament jej zmarłego męża mówi, iż w chwili ponownego wyjścia za mąż cały majątek przepada... To zamyka usta baronowi, ale otwiera usta Daniłłowi, teraz nie musi mieć żadnych skrupułów i oświadcza się o rękę natychmiast. Zostaje oczywiście przyjęty po czym Hanna uzupełnia swą informację — cały majątek przepada... na rzecz drugiego męża. Szcząście jest więc pełne, tym bardziej, że baron odnajduje wprawdzie na nieszczęsnym wachlarzu wyznanie miłosne Kamila, lecz i odpowiedź żony — jestem wierną małżonką.

To całkowicie go uspokaja, chociaż —

**Ach, kobiety, kto poznać was chce,
niech na długo zapomni o śnie!
Ileż zdrowia i sił trzeba mieć,
by studiować piękną pleć...**

Daniel Kustosik

**OPERETKI FRANZA LEHARA
NA SCENIE OPERETKI WROCŁAWSKIEJ**

1969 CYGAŃSKA MIŁOŚĆ

Kier muzyczne — Jan Słęk
Reżyseria i insc. — Igor Przegrodzki
Choreografia — Zygmunt Patkowski
Scenografia — Roman Bubiec

1969 HRABIA LUXEMBURG

Kier muzyczne — Jan Słęk
Reżyseria i insc. — Xenia Grey
Choreografia — Zygmunt Patkowski,
Stefania Kolodziejczyk
Scenografia — Kazimierz Gac,
Edward Fabian

1971 KRAINA UŚMIECHU

Kier muzyczne — Maria Oraczewska-Skorek
Reżyseria — Leon Langer
Choreografia — Henryk Duda
Scenografia — Aleksander Jądrzejowski
Jadwiga Przeradzka

1972 WESOŁA WIDOWKA

Kier muzyczne — Maria Oraczewska-Skorek
Reżyseria — Xenia Grey
Choreografia — Zygmunt Patkowski
Scenografia — Zuzanna Piątkowska

1978 CAREWICZ

Kier muzyczne — Maria Oraczewska-Skorek
Reżyseria i insc. — Xenia Grey
Choreografia — Teresa Kujawa
Scenografia — Anna Bobrowska-Ekiert

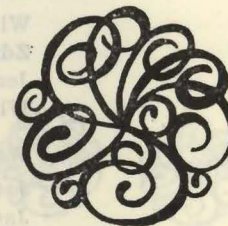
1981 KRAINA UŚMIECHU

Kier muzyczne — Maria Oraczewska-Skorek
Reżyseria — Leon Langer
Choreografia — Henryk Rutkowski
Scenografia — Marian Stańczak

1983 GIUDITTA

Kier muzyczne — Maria Oraczewska-Skorek
Reżyseria — Leon Langer
Choreografia — Bożena Kociolkowska
Scenografia — Jerzy Kondracki

Justyna Biernacka
Maria Cielewicz-Gisic
Elżbieta Cieślawska
Małgorzata Piotrowska-Czichy
Anna Dębska-Molenda
Fel'cja Jagodzińska
Ewa Kamberska
Ewa Klaniecka
Alicja Sagadyn
Fel'cja Warszawska-Teodorczyk
Zbigniew Gocman
Wojciech Halicki
Ryszard Klaniecki
Janusz Kujanek
Daniel Kustosik
Jerzy Krobicki
Leon Langer
Marian Ogorzelec
Krzysztof Pajączkowski
Zbigniew Sass
Zdzisław Skorek
Stanisław Śtelmaszek
Henryk Teichert
Krzysztof Tysnarzewski
Juliusz Wickiewicz
Wojciech Ziembolowski

ZESPÓŁ ORKIESTRY

I skrzypce

Włodzimierz Gulka
(koncertmistrz)
Tomasz Stocki
(zastępca koncertmistrza)
Janusz Duda
(zastępca koncertmistrza)
Grzegorz Kasperski
Magdalena Chlebowska
Zenon Markowski
Tomasz Zbikowski

II skrzypce

Edward Musiał
Janina Łuczak
Henryka Rolska
Bernard Śniadecki

Altówki

Wiktor Wojciechowski
Świetła Kołosz
Henryk Binkowski

Wiolonczele

Feliks Tatarczyk
(koncertmistrz)
Konrad Kożuszek
(zastępca koncertmistrza)
Stanisław Małek
Dorota Nowak

Kontrabasy

Henryk Szymecki
Cyryl Banicki

Puzony

Andrzej Wierzbiński
Leonard Ciośniński
Wacław Kopa
Mirosław Linette

Perkusja

Marek Tomczyk
Jan Kamiński
Henryk Birkman
Jerzy Smoliński

Gitary

Henryk Szymecki
Cyryl Banicki
Stefan Cenkowski
Andrzej Dendura

Flety

Jarosław Tomin
Renata Szubert
Joanna Suszko

Oboje

Mirosława Pajączkowska

Klarnety — saksofony

Józef Kurek
Janusz Buliński
Józef Kozieł
Ryszard Stadnik
Barbara Nosal

Fagoty

Edward Baran
Władysław Baran
Piotr Baran
Stanisław Szostak

Trąbki

Władysław Borkiewicz
Zdzisław Grela
Jerzy Majchrzak
Władysław Janiszyn

Waltornie

Jan Fluder
Janusz Jacyszyn
Henryk Lis
Jan Misiewicz

Inspektor orkiestry
STANISŁAW MAŁEK

BALET

Soliści

Marta Bielińska
Stefania Kołodziejczyk
Danuta Krasuska
Barbara Krobicka
Elżbieta Wojciechowska
Kazimierz Kessler
Antoni Żydek
Julian Żychowicz
Sławomir Cwikliński

Koryfeje

Krystyna Gulka
Maria Tomczyk
Elżbieta Książczyk
Wiesława Jasińska
Lidia Procharska
Marek Iwanaszko
Andrzej Klag
Witold Wojtas

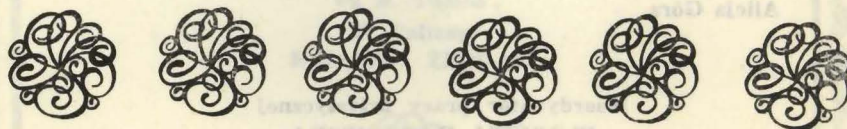
Zespół

Dorota Martyn
Anna Kunicka
Mirosława Kupisińska
Justyna Rymwid-Mickiewicz
Bernardyna Unysko
Alina Łubińska
Łucjusz Teofil Śmieja

Kierownik baletu — **KRYSTYNA**

DĄBROWSKA-MRÓZ

Inspektor baletu — **KAZIMIERZ KESSLER**

CHÓR

Daria Sobin	Jadwiga Znajdowska
Elżbieta Banisz	Ewa Żurakowska
Elżbieta Kuc	Zenon Gemza
Janina Czaplicka	Witold Grochowski
Anna Dobrzańska	Tadeusz Gudzio
Janina Garbińska-Budzińska	Paweł Gasior
Małgorzata Kobyłańska	Waldemar Klimek
Renata Krauze	Jarosław Królikowski
Iwona Olszak	Zbigniew Kummer
Jolanta Serednicka	Adam Szcześniak
Krystyna Soś	Tomasz Świczar
Bronisława Scholz	Ireneusz Świercz
	Janusz Telejko

Kierownik chóru — PIOTR FERENSOWICZ
Inspektor chóru — TADEUSZ GUDZIO

PRACOWNIE OPERETKI WROCŁAWSKIEJ

Kierownik techniczny	Kostiumernia
Ryszard Pluciński	Zofia Starzyk
Kierownik pracowni krawieckiej damskiej	Kierownik pracowni elektrycznej
Emilia Buda	Ryszard Żurakowski
Kierownik pracowni krawieckiej męskiej	Brygadier sceny
Włodzimierz Bezulski	Wiesław Hutnik
Kierownik pracowni perukarskiej	Rekwizytor
Alicja Góra	Stanisław Maćkowiak

Koordinator pracy artystycznej
ELŻBIETA DĄBROWSKA
Kierownik Biura Obsługi Widzów
GRAŻYNA LISIECKA-ŚLESIAK

OPERETKA WROCŁAWSKA W SEZONIE 1983/84 PRZEDSTAWIA

dla dorosłych

E. Kalman
KSIĘŻNICZKA CZARDASZA

F. Lehár
KRAINA UŚMIECHU
GIUDITTA

P. Abraham
WIKTORIA I JEJ HUZAR

G. Natschiński
MÓJ PRZYJACIEL BUNBURY

J. Gilbert
CNOTLIWA ZUZANNA

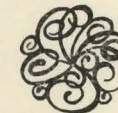
J. Offenbach
PODRÓŻ NA KSIĘŻYC

dla dzieci

B. Pawłowski, S. Piotrowski
KRÓLEWNA ŚNIEŻKA I SIĘDMIU KRASNOLUDKÓW

wg M. Twaina
E. Pallasz
KSIĄŻĘ I ŻEBRAK

opracowanie graficzne programu

JERZY WAYGART

Adres dyrekcji: ul. Świerczewskiego 72, 50-020 Wrocław, tel. 380-51—52, 44-49-16. **Zamówienia i sprzedaż biletów zbiorowych:** Biuro Obsługi Widzów, tel. 356-52, ul. Świerczewskiego 67, 50-019 Wrocław.

Kasa biletowa czynna: codziennie oprócz poniedziałków w godz. od 13—19, w wolne soboty od 16 —19. W niedziele i święta od godz. 12—15.

W dni powszednie początek przedstawień o godz. 19, w niedziele i święta o godz. 15.

Przedstawienia „Królowy Śnieżki” odbywają się w soboty i niedziele o godz. 15, w pozostałe dni o godz. 17.

Przedstawienia „Księcia i żebraka” odbywają się o godz. 17, w dni powszednie.

Cena 30 zł

BEZPŁATNE

